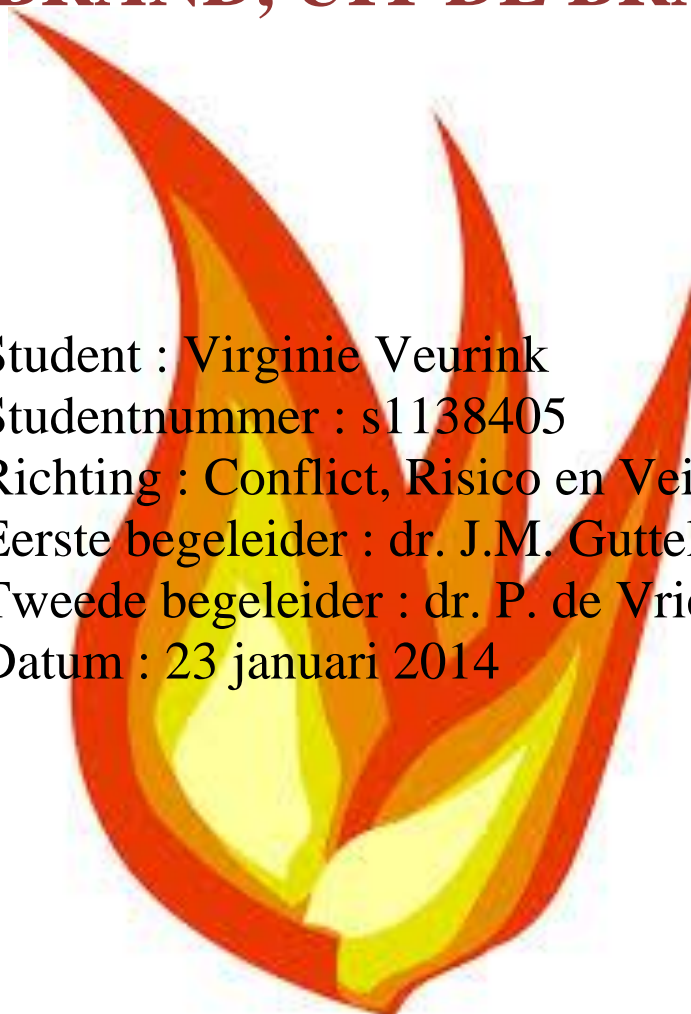

BACHELORTHESE

IN DE BRAND, UIT DE BRAND

Student : Virginie Veurink
Studentnummer : s1138405
Richting : Conflict, Risico en Veiligheid
Eerste begeleider : dr. J.M. Gutteling
Tweede begeleider : dr. P. de Vries
Datum : 23 januari 2014

Samenvatting

Jaarlijks overlijden er in Nederland ongeveer 75 mensen bij woningbrand en ongeveer 1000 mensen raken gewond. Het is belangrijk dat men op de hoogte is van hoe men het beste kan handelen in het geval van brand en dat men zich in staat acht deze handelingen uit te voeren. Dit onderzoek richt zich daarom op variabelen die de intentie tot het uitvoeren van zelfredzaam gedrag en het daadwerkelijk uitvoeren van dit gedrag kunnen verhogen. Aan de hand van de constructen selfefficacy, response efficacy uit het Extended Parallel Proces Model (EPPM) van Witte (2000) en begrijpelijkheid en gedragsintenties uit het C-HIP model van Wogalter (1998) is geprobeerd de respondenten aan te zetten tot de intentie zichzelf te beschermen in het geval van brand.

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een online vragenlijst. 81 respondenten hebben deze vragenlijst volledig ingevuld. De proefpersonen werden gevraagd zich voor te stellen dat ze een tekstbericht ontvingen van NL-Alert waarin in stond dat er zich in de buurt een grote brand met rookontwikkeling voor deed en welke handelingen ze moesten verrichten.

Gebleken is personen die hoog scoren op selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid ook hoog scoren op behavioral intention. Ook bestaan er significante lineaire relaties bestaan tussen response efficacy en gedragsintenties en begrijpelijkheid en gedragsintenties.

Er kan worden geconcludeerd dat er een duidelijk verband bestaat tussen begrijpelijkheid, response efficacy en gedragsefficacy en de uiteindelijke gedragsintenties die er voor zorgen dat de respondenten adequaat reageren in het geval van brand.

Abstract

In the Netherlands annually around 75 people die from fire and around 1000 people get injured. It's of a great importance that people are aware of how they can handle the situation in case of fire and are able to perform the necessary actions. Therefore, this research is focused on the factors that can increase the intention to behave in a self-reliant way and actually act on this intention. Based on the constructions self-efficacy, response efficacy from the Extended Parallel Proces Model (EPPM) van Witte (2000), comprehension, and the behavioral intentions from the Wogalter's C-HIP model (1998), the respondents were brought to the objective of protecting themselves in the case of fire.

For this research, an online questionnaire has been created. 81 respondents have filled in this questionnaire. The participants were asked to imagine they received a text message from NL-Alert, informing them there was a fire nearby producing smoke and explaining what acts they could perform. It has been revealed that the people who had a high score on self-efficacy, response efficacy and comprehensibility had also high score on behavioral intention. There are also significant linear relationships between response efficacy and behavioral intentions, as well as comprehension and behavioral intentions.

It can be concluded that there is an obvious connection between comprehension, response efficacy and behavioral efficacy and the eventual behavioral intentions that ensure the respondent's adequate reaction in the case of fire.

Voorwoord

Hierbij presenteer ik mijn onderzoeksrapport over de invloed van selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid op gedragsintenties in het geval van een woningbrand.

Dan te bedenken dat het eerste onderwerp wat ik aandroeg betrekking had identiteitsdiefstal bij het gebruik van social media. Vooral social network sites had mijn interesse, maar na wekenlang ‘te moeilijk denken’, ‘nog moeilijker denken’, ‘ga nu eens wat makkelijker denken’ en ‘iets minder moeilijk denken’ ben ik tot mijn huidige en eindelijk concrete onderwerp gekomen. En natuurlijk had mijn eigen ervaring met een woningbrand afgelopen Oktober hier ook zijn bijdrage aan. De vele branden die afgelopen paar jaar in Enschede en omstreken woedde hadden sowieso mijn interesse. Ik wil van deze gelegenheid graag gebruik maken om een aantal personen te bedanken. Als eerst gaat mijn dankwoord uit naar Jan Gutteling. Ik ben mij er van bewust dat ik niet bepaald de meest voorbeeldige studente ben om te begeleiden. Ik vind het zelf zo nu en dan al een enorme uitdaging om mijzelf te kunnen motiveren, daar waar ik zelfs stofzuigen, ramenlappen en strijken als hoogste prioriteit verkoos boven de smekende en naar een einde verlangende studiepraktijken. Door de ruimte en vrijheid die ik kreeg in de keuze van het onderwerp, de onderzoeksmethode en het analyseren wist Jan mij toch te motiveren en is het einde nu in zicht.

Een volgend dankwoord gaat naar Marcelinka Meenhuis, die net dat kleine stukje statistische grijze massa wist te prikkelen op momenten dat het mij zelf eventjes, vanwege uitputtingsverschijnselen, niet meer lukte.

Dankbaar ben ik Sarina Meester die er voor zorgde dat mijn Engelse vertaling ook echt Engels was. Een dankwoord uiteraard aan alle respondenten, die toch 10 minuten hebben vrijgemaakt en de moeite hebben genomen in deze ik-moet-zo-veel-mogelijk-geld-verdienen-in-zo-min-mogelijk-tijd cultuur om de vragenlijst in te vullen.

En mijn laatste dankwoord gaat uit naar één respondent in het bijzonder, één die niet alleen de tijd en moeite heeft genomen om de vragenlijst in te vullen, maar ook naar al mijn gezeur, alle perikelen, alle ups en downs heeft moeten aanhoren omtrent het onderzoek.

Virginie Veurink

Enschede, 08 januari 2014

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Abstract	3
Voorwoord	4
Inhoudsopgave.....	5
1. Inleiding.....	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 De onderzoeksvraag	8
2. Theoretisch kader	9
2.1 Selfefficacy en response efficacy	9
2.2 Begrijpelijkheid en gedragsintenties	10
3. Methode.....	13
3.1 De ontwikkeling van de vragenlijst.....	13
3.2 De constructen.....	13
3.2.1 Begrijpelijkheid.....	13
3.2.2 Selfefficacy.....	14
3.2.3 Response efficacy.....	14
3.2.4 Gedragsintenties	14
3.3 Participanten	15
3.4 Analyse.....	15
4. Resultaten	16
5. Conclusie en discussie.....	19
6. Referenties.....	22
7. Bijlagen	24

“BRAND!!! BRAND!!!” Rennen. Vluchten. Rennen. Wat pak ik? Wat neem ik mee? Wat laat ik liggen? Shit, waarom heb ik daar nooit eerder over nagedacht?! Waar is het vuur al en hoe snel zou het gaan? Kan ik nog vluchten of moet ik op een andere manier mijn huis uit? Shit, waarom heb ik daar nooit eerder over nagedacht?! 100.000 gedachten zorgen er voor dat ik niet meer weet wat ik moet doen! En dat kost tijd, en tijd heb ik niet...

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Je kunt de laatste tijd de krant niet meer openslaan, niet meer naar de lokale omroep luisteren of kijken en de social network sites niet meer bekijken of je leest over een brand ergens in de omgeving. Zo is Enschede de afgelopen paar jaar het doelwit van een aantal grote branden in bedrijvenpanden, maar ook van een groot aantal woningbranden. Dit zal wellicht geen nieuw fenomeen zijn en al helemaal niet in Enschede. Het is namelijk Enschede dat bekend staat als de stad die in 1862 in brand stond. De gevolgen van die brand waren catastrofaal: de hele historische binnenstad binnen de grachten werd verwoest. Het stadhuis, het ziekenhuis, de Hervormde en de Rooms-katholieke kerk en fabrieken gingen verloren. 650 gezinnen werden dakloos. De Twentse Courant (1862) vermeldde weken later: *“Eene zwarte rookzuil, waarin de vlammen speelden, hief zich intusschen op van de reeds brandende gebouwen, en werd door den wind wiens kracht zich plotseling verhief, in noord-westelijke rigting, naar de stad heen gedreven. In die zuil, die zwart als de nacht zich steeds breeder uitzette, huisde de geest des verderfs.”* Dat het pas weken later is vermeld is iets wat we ons vandaag de dag niet meer kunnen voorstellen? Tegenwoordig geeft slechts het horen van een sirene in veel gevallen al aanleiding om op Twitter te kijken wat er waar aan de hand is en in de meeste gevallen krijgt je nog een concreet en correct antwoord ook. En toch, ondanks deze bijna dagelijkse lading aan mediaberichten met betrekking tot brand, wordt de kans op brand zwaar onderschat. Een steekproef van de Stichting Brandwonden toonde aan dat 74,2 % van de ondervraagden de kans op brand in huis kleiner achtte dan 1 op 10.000. Maar met gemiddeld 7.000 woningbranden op 7 miljoen woningen, is de echte kans 1 op 1.000 (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2010).

Branden zorgen in de samenleving voor veel materiële en immateriële schade. Het jaarlijkse rapport Brandweerstatistiek (2010) laat de volgende cijfers zien. De brandweer kreeg in 2010 151 duizend meldingen, waarvan er 102 duizend brandmeldingen. Van deze meldingen werden er bij 41 duizend branden geregistreerd. Bij deze branden vielen meer dan duizend gewonden en 65 doden in 2010. De branden ontstonden in 58 procent van de gevallen door verkeerd gebruikte of defecte apparatuur. In 46 procent van de branden was er geen rookmelder aanwezig. De kosten die de gemeentes maakten voor

de brandweer en de rampenbestrijding bedroeg meer dan 1.1 miljard euro (drie procent meer dan in 2009). (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2010).

Het blijkt dat er een reële kans op brand bestaat en dat iedereen dat kan overkomen. De overheid is zich hiervan ook bewust en komt daarom met een aanvullend alarmmiddel voor op de mobiele telefoon. Dit is een nieuwe manier om mensen te waarschuwen in het geval van nood. En niet alleen te waarschuwen, er wordt kort en bondig gezegd hoe men adequaat kan handelen in die specifieke noodsituatie. De overheid zendt een tekstbericht naar de mobiele telefoons in de directe omgeving van een (dreigende) noodsituatie. NL-Alert werkt op basis van cell broadcast en niet met sms-berichten. Daardoor werkt NL-Alert óók als het netwerk overbelast is. NL-Alert is gratis en anoniem. Bij NL-Alert is je privacy gewaarborgd. De berichten worden alleen uitgezonden in het gebied waar de noodsituatie zich voordoet. Je naam en telefoonnummer zijn hiervoor niet nodig en blijven dus onbekend.

NL-Alert wordt ingezet bij levens- en gezondheidsbedreigende situaties, zoals een grote brand waarbij giftige rook vrijkomt, explosiegevaar of een overstroming. Om NL-Alert te kunnen ontvangen, moet de telefoon geschikt en ingesteld zijn. Steeds meer mobiele telefoons zijn automatisch ingesteld om NL-Alert te ontvangen. Een deel van de telefoons moet echter nog handmatig ingesteld worden. In een NL-Alert staat specifiek wat er aan de hand is en wat je op dat moment het beste kunt doen. Het bericht begint altijd met het de afzender 'NL-Alert'. Een voorbeeld: *NL-Alert 22-10-2012 13:05: explosiegevaar LPG-wagen. N651 bij Iependaal. Verlaat direct gebied binnen straal 500 mtr.* Ontvang je een NL-Alert bericht, dan wordt je geadviseerd om het bericht zorgvuldig te lezen, de mensen om je heen te informeren en het advies zo snel mogelijk op te volgen. (Nederlandveilig.nl, 2013).

Op deze manier wordt de directe omgeving van een noodsituatie bereikt en met een tekstbericht geïnformeerd. Zo kunnen meer mensen worden bereikt en worden mensen beter geïnformeerd. De overheid zendt een tekstbericht naar de mobiele telefoons in de directe omgeving van een (dreigende) noodsituatie. Naar dit nieuwe fenomeen is nog maar weinig onderzoek gedaan en is daarom interessant om dit nader te bestuderen. Het is namelijk een interessant welke constructen van invloed zijn en er uiteindelijk voor zorgen dat er adequaat gereageerd gaat worden in het geval van een woning brand.

1.2 De onderzoeksvraag

Het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra (NIFV, 2008) heeft een uitgebreide literatuurstudie gedaan naar het vluchten bij brand. Het blijkt dat veel mensen niet weten hoe ze adequaat moeten reageren bij een brand, ze de gevaren onderschatten of niet inzien.

Over het algemeen wordt verondersteld dat mensen weten dat brand gevaarlijk is en wat de gevaren zijn van brand. Waardoor het overbodig lijkt om aan te geven dat brand gevaarlijk is door hittestraling en het vrijkomen van rook en giftige gassen wat kan leiden tot verstikking. Toch blijkt het dat als het er op aan komt en mensen vinden zich daadwerkelijk in een praktijksituatie dat ze zich minder bewust zijn van de gevaren van brand dan verondersteld wordt. De gevaarperceptie van mensen is lager dan de ernst van de situatie in werkelijkheid is (NIFV, 2008).

Ook toonde het NIFV (2008) aan dat het voor aanwezigen allereerst lastig blijkt te zijn om de snelheid van brandontwikkeling in te schatten. Mensen wachten te lang met vluchten, waarna dit in sommige gevallen niet meer mogelijk is. Ook schijnt het zo te zijn zich vasthouden aan rolpatronen wanneer ze worden geconfronteerd met een onbekende situatie. Zo zijn mensen in een warenhuis geneigd om eerst hun maaltijd verder te nuttigen of te betalen voor datgene wat ze willen kopen dan meteen op vluchten. De reden hiervoor is dat ze in het warenhuis zijn met een andere reden dan vluchten voor een brand. Door rolpatronen wordt het herkennen van de gevaarsignalen beperkt en duurt het langer voordat mensen de informatie hebben verwerkt (NIFV, 2008).

Het is belangrijk dat men op de hoogte wordt gebracht van de ernst van de situatie en hoe men adequaat kan handelen in het geval van brand. Onderzoek van Verroen, Gutteling en de Vries (2012) toonde aan dat wanneer er zich een noodsituatie voordoet burgers behoefte hebben om op verschillende manieren geïnformeerd te worden. In het kader van dit onderzoek wordt de respondent blootgesteld aan één soort bron, het NL-Alert bericht. Dit bericht is zo realistisch mogelijk geformuleerd.

De gedragsintenties van personen in en rondom Enschede worden onderzocht aan de hand van de twee constructen, response efficacy en selfefficacy, uit het Extended Parallel Proces Model (EPPM) van Witte (1992) en de twee constructen, begrijpelijkheid en gedragsintenties, uit het C-HIP Model van Wogalter (1998). In de volgende paragraaf zal hier uitgebreid op in worden gegaan. Om tot dit doel te komen is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Zijn de factoren selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid van invloed op de intentie van personen om zich te beschermen tegen de gevaren van brand in hun woning?*

2. Theoretisch kader

Wanneer er brand uitbreekt in een woning zal er een groot beroep worden gedaan op de zelfredzaamheid van de aanwezige persoon/personen in die woning. Maar wat houdt zelfredzaamheid precies in?

Iedereen, ieder individu, groep of bedrijf zal, als het aankomt op zelfredzaamheid, een afweging maken op basis van de zaken die men zelf belangrijk vindt en met de kennis van de mogelijkheden die men heeft (Helsloot en Ruitenbergh, 2004).

Zelfredzaamheid wordt door Helsloot en Ruitenbergh (2004) als volgt gedefinieerd: 'alle handelingen die door burgers en organisaties anders dan de hulpdiensten verricht worden ter voorbereiding op, tijdens en na een specifieke ramp en om zichzelf en anderen te helpen om de gevolgen van een ramp te beperken'. Newton 2010 beschrijft zelfredzaamheid als 'het vermogen en de handelingen van burgers die een onveilige situatie beïnvloeden om zichzelf en anderen te helpen'. Beide definities beschrijven dat het gaat om handelingen die door burgers verricht moeten worden, tijdens en na een ramp met als doel jezelf en anderen uit een onveilige situatie te halen.

De vraag in dit onderzoek is hoe de zelfredzaamheid van mensen vergroot kan worden ten tijde van een noodsituatie bij een woningbrand. Uit het C-HIP Model (Wogalter et al., 1999) en EPPM (Witte, 1992) blijken een aantal variabelen van invloed te zijn op de gedragsintenties en de zelfredzaamheid van deze personen. In dit onderzoek worden deze variabelen onderzocht in de context van een woningbrand. Er zal gekeken worden naar de variabelen selfefficacy, response efficacy, begrijpelijkheid en gedragsintenties.

2.1 Selfefficacy en response efficacy

Om de onderzoeksvraag zorgvuldig te kunnen onderzoeken is een model nodig dat in de context van risicoperceptie en gedrag kan worden gebruikt.

Hieronder zal EPPM nader beschreven worden. Het EPPM verklaart de successen en tekortkomingen van persuasieve boodschappen en hun angstpikkel en gaat er van uit dat de gezondheidsrisico boodschap twee cognitieve beoordelingen op gang brengt; de beoordeling van dreiging en de beoordeling van de effectiviteit van de aanbevolen reactie om de dreiging af te wenden. Deze beoordelingen leiden naar drie mogelijke reacties: geen response, een Danger Control response of een Fear Control response (zie figuur 1).

In de eerste fase wordt het gevaar (perceived threat) geëvalueerd: mensen beoordelen de ernst van het gevaar (perceived severity) en de waarschijnlijkheid dat zij slachtoffer worden van het gevaar (perceived susceptibility). Wanneer mensen het gevaar niet ernstig en/of niet waarschijnlijk genoeg

achten wordt de boodschap niet verder verwerkt en wordt het fear appeal genegeerd. Als mensen wel als waarschijnlijk en ernstig beschouwen gaan zij verder met fase twee.

In de tweede fase wordt de effectiviteit (perceived efficacy) geëvalueerd: mensen evalueren de effectiviteit van de aangeboden oplossing en beoordelen of ze in staat zijn om deze oplossing uit te voeren. Als men gelooft dat de oplossing het gevaar tegen kan gaan, dan zullen ze de adviezen opvolgen en het aanbevolen gedrag uitvoeren (Danger Control Processen). Maar wanneer men er niet van overtuigd is dat ze het gevaar tegen kunnen gaan, zal het fear appeal worden verworpen en zal er geen gedragsverandering plaatsvinden (fear control processen) (Witte, 1992).

Na aanleiding van de evaluatiefasen zijn er uiteindelijk drie verschillende uitkomsten mogelijk hoe er gereageerd wordt op de fear appeal boodschap:

1. Het negeren van het fear appeal, omdat de boodschap niet als bedreigend wordt gezien en daardoor ontstaat er geen motivatie tot gedragsverandering (low threat + High/low efficacy).
2. Het aanbevolen gedrag wordt en de acceptatie van het fear appeal wordt overgenomen omdat de boodschap voldoende angst oproept en een goede oplossing biedt (high threat + high efficacy).
3. Het verwerpen van het fear appeal, omdat de boodschap wel voldoende angst oproept maar men weinig of geen vertrouwen heeft in de aangeboden oplossingen (high threat + low efficacy) (Witte, 1992).

2.2 Begrijpelijkheid en gedragsintenties

Begrijpelijkheid

Wanneer men te maken krijgt met een waarschuwingsboodschap is het van cruciaal belang dat de inhoud van de boodschap te begrijpen is. Wogalter et al. (1999) beschrijven dat ten eerste de boodschap zelf te begrijpen moet zijn, maar daarnaast hangt de begrijpelijkheid van de boodschap ook af van de persoonlijke eigenschappen van de ontvanger. Hierbij kun je denken aan het kennisniveau van de ontvanger. In het geval van een NL-Alert bericht verschilt het kennisniveau van de ontvanger enorm. Het bericht moet daarom voor alle ontvangers te begrijpen zijn.

Gedragsintenties

Wat mensen gaan doen wordt bepaald door hun gedrag. Het gedrag observeren van alle respondenten in een steekproef, vooral onder de omstandigheden van een woningbrand, is vrijwel onmogelijk. In dit onderzoek wordt dan ook gekeken naar de gedragsintenties van mensen. Het is het belangrijk om te weten te komen of mensen na een bepaalde waarschuwingsboodschap de intentie hebben om adequaat te reageren in het geval van een woningbrand. Volgens de theorie van de Witte (1992) gaan mensen

het aanbevolen gedrag opvolgen als ze geloven dat de oplossing het gevaar tegen kan gaan. Maar wanneer mensen niet overtuigd zijn dat ze het gevaar tegen kunnen gaan, zal de waarschuwingsboodschap worden verworpen en zal er geen gedragsverandering plaats vinden.

Deze twee variabelen zijn afgeleid uit het C-HIP Model. Dit model is een weergave van de individuele informatieverwerking. Effectieve waarschuwingen kunnen bijdragen aan de zelfredzaamheid van mensen. Wogalter, DeJoy en Laughery (1999) hebben het Communication-Human Information Processing model ontwikkeld en het model bestaat uit een combinatie van zowel communicatieframeworks als menselijke informatieverwerkingsframeworks.

Het model bestaat globaal genomen uit drie onderdelen: (1) de bron van de waarschuwing (source), zie figuur 2, (2) de manier waarop de waarschuwing gecommuniceerd wordt (channel) en (3) het proces van informatieverwerking door de ontvanger (receiver). Het is de belangrijkste categorie als het gaat om de effectiviteit van de waarschuwing. Deel 3 wordt vervolgens opgedeeld in vijf opeenvolgende stadia van attention, begrijpelijkheid, beliefs, motivation en behavior (Pape, 2008).

Ook uit dit model zijn twee factoren gebruikt in het kader van het onderzoek naar de risicoperceptie van personen in het geval van een woningbrand, namelijk begrijpelijkheid en gedragsintenties. Deze twee stadia worden in deze paragraaf nauwkeurig beschreven.

Informatieverwerking gebeurt volgens dit model in etappes, welke allemaal succesvol doorlopen moeten worden om uiteindelijk te resulteren in veilig gedrag. Loopt het verwerkingsproces in een bepaalde etappe niet soepel, dan kan dit ertoe leiden dat de waarschuwing uiteindelijk niet wordt opgevolgd. Zo kan het gebeuren dat een waarschuwing door de ontvanger wel begrepen wordt, maar dat de ontvanger er niets mee doet omdat de ontvanger het niet gelooft. (Wogalter et al., 1999).

Het C-HIP model start met source (de bron). De waarschuwingsbron is diegene van wie de veiligheidsinformatie afkomstig is, bijvoorbeeld de overheid of een producent van een product (Wogalter et al., 1999). Channel (kanaal). Betreft de manier waarop de informatie wordt verzonden van bron naar ontvanger. Het kanaal is erg belangrijk, omdat het van invloed zal zijn of de waarschuwing ooit aankomt bij de doelgroep. Het kanaal kan visueel van aard zijn, denk hierbij aan geschreven woorden, symbolen of een knipperlichtje, maar ook auditief, zoals een gesproken boodschap. Het afleveren van informatie kan verkeerd gaan door onder andere een verkeerde plaats van de waarschuwing en wanneer de ontvanger doof of blind is (Wogalter et al. 1999). Een geschreven waarschuwing moet volgens Wogalter, Desaulniers en Brelsford (1987) bestaan uit vier componenten: een signaalwoord om de aandacht te trekken, identificatie van het gevaar, uitleg over de consequenties van het gevaar en aanwijzingen om het gevaar te kunnen vermijden. Den Hartog en Verburg (1997) stellen dat een boodschap die uitgesproken wordt moeilijker te begrijpen en te onthouden is, dan een geschreven boodschap. Echter soms heeft een gesproken waarschuwing de voorkeur ten opzichte van een geschreven waarschuwing. Wogalter, Conzola en Smith-Jackson (2002) beschrijven dat een gesproken waarschuwing gebruikt kan worden wanneer de visuele omgeving erg druk is en wanneer het bericht relatief kort en simpel is.

Begrijpelijkheid; nadat de waarschuwing is opgevallen, is voor verdere verwerking van de waarschuwing van cruciaal belang dat de inhoud van de waarschuwing te begrijpen is. Wanneer een boodschap niet te begrijpen is, zal het verder geen effect hebben op de lezer. Hij kan er immers niets mee (Wogalter et al., 1999). Voor een effectieve boodschap moet dus ten eerste de waarschuwing zelf te begrijpen zijn, de aanwezigheid van symbolen en signaalwoorden kunnen bijdragen aan begrijpelijkheid. Laughery, Vaubel, Young, Brelsford en Rowe (1993) beschrijven dat een waarschuwingsboodschap zo expliciet mogelijk moet zijn. De boodschap mag dus niet vaag zijn en moet ook niet op verschillende manieren te interpreteren zijn. Ten tweede hangt de begrijpelijkheid van een waarschuwing af van de persoonlijke eigenschappen van de ontvanger. Denk hierbij aan het kennisniveau van de ontvanger. Om begrijpelijkheid te maximaliseren moeten waarschuwingsboodschappen zo geschreven worden, dat mensen met het laagste kennisniveau ook de boodschap begrijpen (Klare, 1976).

Gedragsintenties; ten slotte zal bij een effectieve waarschuwing, effect zichtbaar zijn op het daadwerkelijke gedrag van de ontvanger (Wogalter et al., 1999).

De literatuur die hier boven beschreven staat roept verwachtingen op die in dit onderzoek getest gaan worden:

Er bestaat een positief verband tussen de onafhankelijke variabelen (selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid) en de afhankelijke variabele (gedragsintenties)

3. Methode

3.1 De ontwikkeling van de vragenlijst

De data is verworven aan de hand van een online vragenlijst. Deze vragenlijst is zo samengesteld dat het de constructen begripelijkheid, selfefficacy, response efficacy en gedragsintenties meet. De respondenten zijn via de studenten e-mail, via what's app en sms en via facebook benaderd. De vragenlijst werd anoniem afgenomen en nam hoogstens 5 á 10 minuten in beslag. Na een korte introductie werd de respondenten gevraagd een kort artikel te lezen over de brand in Leeuwarden van 19 oktober jongleden, om zich vervolgens een dusdanige situatie te kunnen voorstellen waarin men een sms bericht ontving van NL-Alert. Gevoed met deze informatie werd de respondent gevraagd een korte vragenlijst in te vullen.

De gehele vragenlijst is weergegeven in bijlage 1.

3.2 De constructen

Alvorens de constructen werden gemeten werd de vragenlijst kort ingeleid. De nadruk werd vooral gelegd op het NL-Alert bericht in het geval van een woningbrand. Het directe doel van het onderzoek is niet prijsgegeven.

Na de korte introductie werden er vier vragen gesteld aangaande de demografische variabelen (geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en alleen of samenwonend).

Daaropvolgend werden de psychologische factoren Begripelijkheid (bestaande uit 3 vragen die in totaal 16 items meten), self efficacy (4 items), response efficacy (3 items) en gedragsintenties (4 items) gemeten.

3.2.1 Begripelijkheid

Dit concept meet of de inhoud van de boodschap begrepen is en wordt gemeten aan de hand van drie vragen die in totaal uit 16 stellingen bestaan. Deze vragen zijn gebaseerd op de vragen uit het onderzoek van Bakker (2012). Er werd daar een $\alpha=.90$ gemeten. Voor d dit onderzoek zijn de vragen enigszins aangepast. Een voorbeeld hiervan is: *“Het bericht vind ik makkelijk leesbaar”*. Men kon antwoord geven aan de hand van een vijfpunts likert-schaal, waarbij 1= mee oneens en 5= mee eens. De interne consistentie van deze items is met een $\alpha=0,82$ erg goed te noemen.

3.2.2 Selfefficacy

Dit construct meet in hoeverre mensen hun eigen effectiviteit inschatten om de bedreiging tegen te gaan. Deze variabele werd aan de hand van vier items gemeten. Dit zijn bestaande vragen uit een vragenlijst van de Witte (1994); de Risk behavior Diagnosis Scale. Deze schaal is een valide meetinstrument, met een $\alpha=.80$. Een voorbeeld hiervan is: *“Ik ben in staat om de genoemde maatregelen te nemen om brand in mijn woning te ontvluchten?”*. Men kon deze waarden aan de hand van een zevenpunts likert-schaal, waarbij 1= zeer mee oneens, 4= niet mee oneens/niet mee eens en 7= zeer mee eens. De interne consistentie is met een $\alpha=.89$ zeer goed.

3.2.3 Response efficacy

Met dit construct wordt gemeten in hoeverre de respondenten het aanbevolen gedrag effectief vinden. Dit wordt vastgesteld door middel van drie items. Ook deze variabelen zijn gebaseerd op de vragen uit de vragenlijst van de Witte (1994) en zijn met een $\alpha=.80$ zeer consistent meetinstrument te noemen. Een voorbeeld hiervan is: *“De genoemde maatregelen maken de kans dat ik mijn woning veilig kan verlaten groter?”*. Men kon antwoord geven aan de hand van een zevenpunts likert-schaal, waarbij 1= zeer mee oneens en 5= zeer mee eens. De interne consistentie van de drie items is goed ($\alpha=.75$).

3.2.4 Gedragsintenties

Welke gedragsintenties gaan de respondenten vertonen na blootstelling aan de waarschuwingsboodschap? Dit construct wordt gemeten aan de hand van vijf items waarvan er uiteindelijk vier van overbleven. Deze vragen zijn gebaseerd op de vragen uit het onderzoek M. Huis in 't Veld (2012) en daar werd een interne consistentie van $\alpha=.62$ gemeten. De antwoordmogelijkheden van vraag 13 *“Ik ga de genoemde maatregelen niet nemen?”* zijn omgeschaald. Deze vraag is opzettelijk op deze wijze gesteld om te controleren of de vragen met volledige aandacht worden ingevuld. Vraag 15 *“Ik volg de aanwijzingen op en ga direct mijn woning uit”* is verwijderd. Door deze vraag te verwijderen veranderde $\alpha=.27$ in $\alpha=.59$. De vraag was een contradictie aan het NL-Alert bericht en daardoor verwarrend voor de respondenten.

3.3 Participanten

Er zijn in totaal 155 vragenlijsten ingevuld door respondenten in en rondom Enschede. Hiervan waren er 81 volledig ingevuld en alleen deze zijn meegenomen in de analyse (N=81). Er is nader gekeken naar waarom er zoveel respondenten zijn afgehaakt en dit kan duiden op een systeemfout als de enquête op onwillekeurige momenten is afgebroken. www.surveymonkey.nl schijnt het programma af te breken op het moment dat een respondent een bepaalde tijd niet actief is. In dit geval is er systematisch afgehaakt na het invullen van de demografische variabelen. Dit kan betekenen dat de respondenten onvoldoende geïnteresseerd waren.

De overgebleven 81 respondenten zijn tussen de 17 en 65 jaar oud. 28,05% van de respondenten is man en 71,95% is vrouw. De meerderheid van de respondenten heeft als hoogst genoten opleiding Hoger Beroepsonderwijs geantwoord (32,93%), gevolgd door Wetenschappelijk Onderwijs (24,39%). Verder hebben er 19 (23,17%) Middelbaar beroepsonderwijs gevolgd, 10 (12,20%) Hoger Algemeen Onderwijs en 5 (6,10%) Voorbereidend Beroepsonderwijs. Van de 81 respondenten waren er 27 (32,93%) alleenwonend, 43 (52,44%) Samenwonend en 12 (14,63%) samenwonend met kinderen.

3.4 Analyse

De ingevulde vragenlijsten zijn automatisch opgeslagen op www.surveymonkey.nl en daar opgevraagd en geëxporteerd naar spss 20, waar er statistische analyses op de data uitgevoerd konden worden.

Ten slotte is met behulp van een regressieanalyse bepaald of selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid voorspellende waarde hebben op gedragsintenties.

4. Resultaten

In Tabel 1 zijn de gemiddelde scores en standaarddeviaties van de psychologische constructen selfefficacy, response efficacy, begrijpelijkheid en gedragsintenties weergegeven.

Tabel 1

Gemiddelde scores en standaarddeviaties per construct schaal (N=81)

	M	s.d.
Selfefficacy	4.27	1.61
Response efficacy	4.70	1.46
Begrijpelijkheid	3.82	0.52
Gedragsintenties	4.76	1.19

*Scores Begrijpelijkheid geldt 1= is een lage waarde (mee oneens) en 5 is een hoge waarde(mee eens)
Scores Selfefficacy, response efficacy en gedragsintenties geldt 1= is een lage waarde (zeer mee oneens) en 7 is een hoge waarde (zeer mee eens).*

De scores van de constructen selfefficacy, response efficacy en gedragsintenties neigden naar grotendeels ‘mee eens’ op een zevenpunts likert-schaal. De scores van begrijpelijkheid neigden eveneens naar ‘mee eens’ op een vijfpunts likert-schaal.

In tabel 2 worden de correlatiecoëfficiënten voor de correlaties tussen de constructen selfefficacy, response efficacy, begrip en gedragsintenties weergegeven.

Tabel 2

Correlatie tussen de constructen (N=81)

	Selfefficacy	Response efficacy	Begrijpelijkheid	behavioral intentions
Response efficacy	.67**	---		
Begrijpelijkheid	.52**	.54**	---	
Gedragsintenties	.50**	.53**	.70**	

** . Correlatie is significant op het 0.01 niveau (2-zijdig)

Er bestaat tussen alle vier de variabelen een positieve samenhang , wat inhoudt dat een hoge score op de ene variabele een hoge score op de andere variabele tot gevolg heeft. De positieve samenhang tussen response efficacy en selfefficacy is met $r=.67$ zeer hoog te noemen. Evenals de correlatie tussen begrijpelijkheid en gedragsintenties $r=.70$.

Met een meervoudige regressie analyse is gekeken in hoeverre de drie constructen selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid de afhankelijke variabele gedragsintenties verklaarde. In tabel 3 staat een overzicht van de regressieanalyse.

Tabel 3

Meervoudige regressieanalyse: afhankelijke variabele gedragsintenties van model, t-waarde en Beta (N=81)

	Beta	Significantie
R Square	.56	
F	18.75	.000 ^b
Response efficacy	.35	.021
Selfefficacy	-.20	.839
Begrijpelijkheid	.52	.000

a. Dependent Variable: gedragsintenties

b. Predictors: (Constant), begrijpelijkheid, selfefficacy, responseefficacy

Het model geeft weer dat 56% van de variantie van gedragsintenties verklaard kan worden door de drie constructen selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid. Als er gekeken wordt naar de constructen samen lijkt er geen significante lineaire relatie te bestaan tussen de onafhankelijke (selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid) en de afhankelijke variabele (gedragsintenties). De gevonden beta-waardes in het model zijn significant voor de variabelen response efficacy en begrijpelijkheid, wat erop duidt dat er een verband gevonden is tussen de constructen. Er is niet significant aangetoond dat selfefficacy een voorspellende waarde heeft voor de afhankelijke variabele gedragsintenties.

5. Conclusie en discussie

Aan de hand van de constructen selfefficacy, response efficacy uit het Extended Parallel Proces Model (EPPM) van Witte (2000) en begrijpelijkheid en gedragsintenties uit het C-HIP model van Wogalter (1998) zijn de gedragsintenties van personen in het geval van brand in hun eigen woning geanalyseerd. Voorafgaand aan het onderzoek en na aanleiding van het literatuuronderzoek zijn er hypothesen gesteld. Deze zijn getest en de resultaten hiervan worden nu besproken.

Er bestaat een positieve correlatie tussen de onafhankelijke variabelen (selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid) en de afhankelijke variabele (gedragsintenties.)

Alle variabelen correleren positief met elkaar. Selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid correleren positief met de afhankelijke variabele gedragsintenties, maar er bestaat ook een redelijk positief verband tussen de variabelen onderling. Deze hypothese wordt aangenomen. Een hoge score op selfefficacy wil zeggen dat personen een hoger gevoel hebben van selfefficacy en eerder de intentie hebben tot het uitvoeren van het gewenste gedrag. De sterke correlatie tussen selfefficacy en response efficacy komt overeen met het model Witte (2000). Volgens dit model wordt dat verband perceived efficacy genoemd.

De drie onafhankelijke variabelen (selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid) hebben een voorspellende waarde op de afhankelijke variabele gedragsintenties.

56% van de variantie van de gedragsintenties wordt verklaard door selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid. Ook is er een significante relatie gevonden tussen de variabelen response efficacy en gedragsintenties en begrijpelijkheid en gedragsintenties. Volgens Wogalter et al. (1999) is gebleken dat begrijpelijkheid van cruciaal belang is voor de verdere verwerking van de waarschuwingsboodschap. Wanneer een boodschap niet te begrijpen is, zal de boodschap niet verder verwerkt worden en zal het geen effect hebben op gedragsintenties.

Maar niet tussen selfefficacy en gedragsintenties, waardoor de hypothese wordt verworpen.

Er werd echter wel verwacht wel dat er een positief verband zou zijn tussen selfefficacy en gedragsintenties. Het kan komen doordat begrijpelijkheid bestaat uit 16 stellingen. En die stellingen meten ook deels response efficacy en selfefficacy, waardoor de variabele begrijpelijkheid veel gaat lijken op deze twee variabelen en vooral op selfefficacy.

Ook is dit meteen een aanleiding om terug te komen op de verwijderde vraag 15 uit de afgenomen vragenlijst. Tijdens het onderzoek bleek al dat er onduidelijkheid bestond betreffende deze vraag en de analyse bevestigde dit nog eens. Het NL-Alert bericht: *“Grote brand met rookontwikkeling. Blijf uit de rook! Sluit ramen en deuren. Schakel ventilatie uit. Nieuw bericht volgt.”* suggereerde dat de respondent in het geval van brand in de woning moest blijven, terwijl de vragen die daarop volgden er juist van uit gingen of men zich instaat achtte de woning veilig te kunnen verlaten. Vooral de vragen die selfefficacy trachtten te meten leden onder dit misverstand. Een voorbeeld hiervan is *“Ik ben in*

staat om de genoemde maatregelen te nemen om brand in mijn woning te ontvluchten?” en is in tegenstrijd met wat het NL-Alert bericht probeerde duidelijk te maken. Alleen het verwijderen van vraag 15 was voldoende om tot een goede interne betrouwbaarheid te komen. Het kan zijn dat de resultaten anders waren uitgekapt als schoonheidsfout niet gemaakt zou zijn. Toch is de introductie van de vragenlijst op werkelijkheid gebaseerd. Het gesimuleerde NL-Alert bericht heeft dezelfde inhoudelijke boodschap als het bericht dat is gebruikt in het geval van de grote brand in Leeuwarden in oktober jongsleden, waarbij een 24-jarige jonge man om het leven is gekomen in zijn woning, terwijl in de eerste instantie werd aangeraden binnen te blijven (112Fryslân, 2013).

Aan de hand van de data analyse kan er antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag:

Zijn de factoren selfefficacy, response efficacy en begrijpelijkheid van invloed op de intentie van personen om zich te beschermen tegen de gevaren van brand in hun woning?

Er kan op basis van de uitgevoerde analyses met redelijke zekerheid worden gezegd dat response efficacy en begrijpelijkheid van invloed zijn op de intentie van personen om de gestelde maatregelen te treffen tegen de gevaren van brand in hun woning. Selfefficacy is dat echter niet. Het gaat hier slechts om de gedragsintenties van personen. Over het daadwerkelijke gedrag wat ze op het moment van een woningbrand uit gaan voeren kan geen uitspraak worden gedaan.

Men kan op enorm veel verschillende manieren reageren op een brandlucht, een brandalarm, een gerucht, een social media bericht over brand, een NL-Alert bericht, etc. Er mag toch van uit worden gegaan dat wanneer er een medium wordt gebruikt om persoon of een groep mensen te waarschuwen en aan te sporen tot het nemen van veiligheidsmaatregelen, deze de selfefficacy en response efficacy verhogen. Tenminste, als de boodschap begrijpelijk is (begripelijkheid) en dit er voor zorgt dat de persoon daadwerkelijk de intentie krijgt om over te gaan tot het opvolgen van die veiligheidsmaatregelen (gedragintenties).

Er kan geconcludeerd dat de verwachtingen voorafgaand aan de analyse grotendeels zijn bevestigd. Wellicht worden de verwachtingen volledig bevestigd wanneer er andere vragen voor het construct begrijpelijkheid gekozen worden. De keuze van de vragen kan deze studie misschien deels hebben beperkt en zou nader onderzoek met aangepaste vragen uitwijzen dat er wel een positief verband bestaat tussen selfefficacy en gedragsintenties.

Ook zijn de respondenten geworven via het social network van de onderzoeker en hierdoor is het waarschijnlijk dat het grootste deel van de respondenten uit het oosten komt. Dit gaat wellicht ten koste van de representativiteit. Er is een vervolgonderzoek aan te raden waarin een concrete doelgroep wordt gekozen, waarvoor respondenten worden geworven dan het geval was in dit onderzoek. Ten slotte is een vervolg onderzoek aan te raden waarin gekeken wordt of het NL-Alert überhaupt enig invloed heeft op de variabelen. Volgens het EPPM model van Witte (1992) moet een waarschuwingsboodschap de personen de ernst van het gevaar laten inzien en ze moet laten denken dat ze instaat zijn er iets aan te kunnen doen. Van het NL-Alert bericht weten we dit niet omdat het niet

wordt vergeleken met een controle groep die geen bericht ontvangt of wordt vergeleken met verschillende berichten van verschillende afzenders.

6. Referenties

- 112Fryslân (2013). *Dramatische brand in binnenstad Leeuwarden*. Verkregen op 14 November 2013 van <http://www.112fryslan.nl/news/9417>.
- Bakker, M. (2012). *Zelfredzaamheid bij onbeheersbare natuurbranden*. Enschede: Universiteit Twente.
- Brandweer Nederland (2010). *Brandveiligheid*. Verkregen op 14 November 2013 van <http://www.brandweer.nl/brandveiligheid/>.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2010). *Brandweerstatiestieken 2010*. Verkregen op 14 November 2011 van <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/CBED64CB-74AD-434D-8229-4B86C231E9CA/0/2010w35pub.pdf>.
- Loeffen van der, M.J. (1912). *De brand van Enschede*. Verkregen op 8 November 2013 van <http://www.stadsbrandenschede.nl/debrand.php>
- Gore, T.D., & Bracken, C.C. (2005). Testing the Theoretical Design of a Health Risk Message: Reexamining the Major Tenets of the Extended Parallel Process Model. *Health Education & Behavior*, 32(1), 27-41.
- Huis in 't Veld, M.J. (2012). *Een brandende vraag. Een onderzoek naar beïnvloeding door Fear Appeals en Anger Appeals*. Enschede: Universiteit Twente.
- Klare, G.R. (1976). A second look at the validity of readability formulae, *Journal of Reading Behavior*, 8, 129–52.
- Laughery, K.R., Vaubel, K.P., Young, S.L., Brelsford, J.W., & Rowe, A. L. (1993) Explicitness of consequence information in warning, *Safety Science*, 16, 597–613.
- Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra (2008). *Zelfredzaamheid bij brand; Tien mythen ontkracht*. Verkregen op 12 november 2013 van <http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.nifv.nl%2Fweb%2Fshow%2Ffile%3Fid%3D111831%26contentid%3D2549%26filename%3DZelfredzaamheidbijbrand.pdf>.
- Pape, S.B. (2008). *Productwaarschuwingen: psychologische lessen voor de jurist*. Rotterdam: Erasmus Universiteit.
- Rijksoverheid (2013). NL-Alert direct informatie bij een noodsituatie. <http://instelhulp.nl/alert.nl/>
- Rogers, R.W. (1975). A Protection Motivation Theory of Fear Appeals and Attitude Change. *Journal of Psychology*, 91(1), 93-114.
- Witte, K. (1992). Putting the fear back into fear appeals: The Extended Parallel Process Model. *Communication Monographs*, 59(3), 329-349.
- Witte, K., & Allen, M. (2000) A meta-analysis of fear appeals: implications for effective public health campaigns. *Health Education & Behavior*. 27(5), 591-615.

- Witte, K., Cameron, K.A., McKeon, J.K., & Berkowitz, J.M. (1996). Predicting Risk Behaviors: Development and Validation of a Diagnostic Scale. *Journal of Health Community* 1(4), 317-342.
- Witte, K., Meyer, G., & Martell, D.P. (2001) *Research on the EPPM in: Effective health risk messages*. Thousand Oaks, California, Sage Publications.
- Wogalter, M.S., Desaulniers, D.R., & Brelsford, J.W., (1987). Consumer products: how are the hazards perceived? In: Proceedings of the Human Factors Society 31st Annual Meeting. Santa Monica CA:Human Factors Society. 615–619.
- Wogalter, M.S., & Laughery, K.R. (1996). Warning! Sign and label effectiveness. *Current Directions in Psychological Science*, 5 (2), 33-37. 53
- Wogalter, M.S., Allison, S.T., & McKenna, N.N. (1989). Effects and cost and social influence on warning compliance. *Human Factors*, 31, 133-140.
- Wogalter, M.S., DeJoy, D.M., & Laughery, K.R. (1999). Organizing framework: A consolidated communication-human information processing (C-HIP) model. In
- Wogalter, M.S., DeJoy, D.M., & Laughery, K.R. *Warning and risk Communication*. London:Taylor & Francis, 15-24.
- Wogalter, M.S., Conzola, V.C., & Smith-Jackson, T.L. (2002). Research-based guidelines for warning design and evaluation. *Applied Ergonomics*, 33 (3), 219-230.

7. Bijlagen

Beste iedereen,

Welkom bij het onderzoek naar de perceptie van de risico's van een woningbrand!

In het kader van wetenschappelijk onderzoek rond risicoperceptie wordt een actueel thema benaderd gecombineerd met een medium dat in toenemende mate belangrijker wordt, NL-ALERT. NL-Alert is een aanvullend alarmmiddel van de overheid voor op de mobiele telefoon. Met NL-Alert kan de overheid mensen in de directe omgeving van een noodsituatie met een tekstbericht informeren. In het bericht staat specifiek wat er aan de hand is en wat u op dat moment het beste kunt doen.

Vervolgens wordt er voornamelijk naar uw mening gevraagd. Er zijn geen foute antwoorden en het is van bijzonder belang dat elke vraag beantwoord wordt.

Het invullen van de enquête neemt maximaal 10 minuten van uw tijd in beslag. De vragenlijst is geheel anoniem en de gegevens worden vertrouwelijk behandeld.

Alvast bedankt voor het invullen van deze vragenlijst!

Respondents: 100%

Lees onderstaand artikel aandachtig door

Dode bij enorme brand hartje Leeuwarden

Van onze correspondent

LEEWARDEN -

Bij de brand in het centrum van Leeuwarden zijn zaterdag 15 panden getroffen. Dat heeft de gemeente bekendgemaakt. Het gaat om gebouwen aan de Kelders en de Poststraat. Daarnaast worden nog eens negen gebouwen in de Minnemastraat en de Kelders bedreigd door de brand. Rond middernacht sloegen de vlammen nog steeds uit het dak. Er is één dodelijk slachtoffer gevonden.

Het gaat om een 24-jarige man. Zijn identiteit wordt pas later vrijgegeven. Politie en brandweer hadden nog contact met hem toen hij in het brandende pand zat. „De brand werd te heftig om nog naar binnen te kunnen gaan”, aldus woordvoerder Paul Heidanus van de politie eerder op de avond.

Verder zijn er geen gewonden, zo werd bekendgemaakt op de persconferentie van politie, brandweer en locoburgemeester Andries Ekhart in de nacht van zaterdag op zondag. Meer details worden pas in de loop van zondag bekendgemaakt.

Meerdere personen werden aan het begin van de avond naar het ziekenhuis afgevoerd. Zij hadden ademhalingsproblemen.

De brand brak aan het einde van de middag uit in een kledingwinkel en sloeg over naar omliggende panden. Inmiddels staat de hele straat en het verlengde daarvan in de rook. De voorgevel van het pand waar de brand is begonnen, is ingestort en ligt nu in de gracht. Ook andere gevels zijn ingestort.

Stelt u zich de volgende situatie voor

Stelt u zich eens voor: U wordt wakker van het geluid van sirenes buiten. Op het zelfde moment dat u zich afvraagt wat er aan de hand kan zijn krijgt u het volgende sms bericht binnen:

***1. Wat is uw geslacht?**

- Man
- Vrouw

***2. Wat is uw leeftijd?**

***3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?**

- Basisonderwijs
- Voorbereidend Beroepsonderwijs (VBO/LBO/VMBO)
- Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)
- Hoger Algemeen Onderwijs (HAVO/VWO)
- Hoger Beroepsonderwijs (HBO)
- Wetenschappelijk Onderwijs (WO)
- anders, namelijk...

4. Wat is uw woonsituatie?

- alleen wonend
- samenwonend
- samenwonend met kinderen

Er werd net gevraagd zich voor te stellen dat u zich in een appartementen complex bevindt waar brand is uitgebroken. U ontving een bericht van NL-ALERT, probeert u zich deze te herinneren.

De volgende vragen gaan over dit bericht.

5. De genoemde maatregelen zorgen er voor dat ik mijn woning veilig kan verlaten

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens				zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. De genoemde maatregelen maken de kans dat ik mijn woning veilig kan verlaten groter

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens				zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Ik loop minder kans dat mij iets overkomt als ik de genoemde maatregelen neem

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens				zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Ik ben in staat om de genoemde maatregelen te nemen om brand in mijn woning te ontvluchten

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens				zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Het lijkt mij gemakkelijk om de genoemde maatregelen te nemen en brand in mijn woning te ontvluchten

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens				zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Ik kan de genoemde maatregelen nemen om brand in mijn woning te ontvluchten

Zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens				zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Ik weet hoe ik de genoemde maatregelen kan toepassen om brand in mijn woning te ontvluchten

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens				zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Ik ben van plan de genoemde maatregelen te nemen

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens			zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Ik ga de genoemde maatregelen niet nemen

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens			zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Het zal wel niet zo'n vaart lopen met die brand en ik zoek eerst mijn persoonlijke bezittingen bij elkaar

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens			zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Ik volg de aanwijzingen op en ga direct mijn woning uit

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens			zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Ik ga er voor zorgen dat mijn telefoon altijd opgeladen is zodat ik berichten van NL Alert kan ontvangen

zeer mee oneens			niet mee oneens/niet mee eens			zeer mee eens
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

***17. In hoeverre bent u het met de volgende stellingen eens?**

	Mee oneens	Redelijk mee oneens	Niet mee oneens/niet mee eens	Redelijk mee eens	Mee eens
Het bericht is duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Het bericht vind ik makkelijk leesbaar	☐	☐	☐	☐	☐
ik begrijp de inhoud van het bericht	☐	☐	☐	☐	☐

***18. In hoeverre bent u het met de volgende stellingen eens?**

	Mee oneens	Redelijk mee oneens	Niet mee oneens/niet mee eens	Redelijk mee eens	Mee eens
Ik geloof dat er een reële kans is op brand in mijn woning	☐	☐	☐	☐	☐
Ik geloof dat de geschetste situatie ernstig is	☐	☐	☐	☐	☐
Ik denk dat een woningbrand grote gevolgen met zich mee kan brengen	☐	☐	☐	☐	☐
De kans is groot dat ik gezondheidsschade oploop, als ik het bericht negeer	☐	☐	☐	☐	☐
Ik loop risico tijdens de geschetste situatie	☐	☐	☐	☐	☐
Ik geloof dat ik een grote kans heb op schade in de geschetste situatie	☐	☐	☐	☐	☐

***19. In hoeverre bent u het met de volgende stellingen eens?**

	Mee oneens	Redelijk mee oneens	Niet mee oneens/niet mee eens	Redelijk mee eens	Mee eens
Het opvolgen van het aanbevolen gedrag zorgt ervoor dat ik minder risico loop	☐	☐	☐	☐	☐
Wanneer ik de instructies van NL Alert opvolg loop ik geen risico	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het aanbevolen gedrag een effectieve manier om de dreiging van het risico te verminderen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben in staat om het aanbevolen gedrag uit het bericht uit te voeren	☐	☐	☐	☐	☐
Het is makkelijk om het aanbevolen gedrag uit te voeren	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan het aanbevolen gedrag uit het bericht uitvoeren	☐	☐	☐	☐	☐